KONVENCIJA O PRAVIMA DJETETA

Član 1. Definicija djeteta
Svako je dijete do navršenih 18 godina, ukoliko neka država zakonom ne odredi da se punoljetstvo stiče ranije.

Član 2. Nediskriminacija
Država je dužna da se brine o djeci koja žive u njoj i da ih čuva, bez razlike u odnosu na njihov fizički izgled, mišljenje, materijalne mogućnosti, jezik, vjeru ili neku drugu osobinu.

Član 3. Najbolji interesi djeteta
Država i roditelji/staratelji dužni su poštovati prava djeteta i omogućiti mu potrebne uvjete za život, onako kako je to najbolje za dijete.

Član 4. Ostvarivanje prava
Država je dužna da omogući i stvori uvjete za ostvarivanje prava djeteta propisanih Konvencijom.

Član 5. Prava i obaveze roditelja u odnosu na razvojne mogućnosti djeteta
Država je dužna pomoći roditeljima/starateljima da odgovorno i u skladu sa mogućnostima djeteta savjetuju i usmjeravaju dijete u ostvarivanju njegovih prava.

Član 6. Pravo na život, opstanak i razvoj
Dijete svojim rođenjem stiče pravo na život i razvoj.

Član 7. Ime i državljanstvo
Dijete rođenjem stiče pravo na ime i državljanstvo, pravo da zna ko su mu roditelji i na njihovu brigu, kao i na život u svojoj državi ili državi u kojoj je rođeno.

Član 8. Očuvanje identiteta
Dijete ima pravo da zna ko je, šta je, odakle je i da bude sa svojom porodicom, bez neopravdanog i nezakonitog miješanja bilo koga drugog u odnose u toj porodici.

Član 9. Odvajanje od roditelja
Država je dužna da djetetu obezbijedi zajednički život sa roditeljima. Ako se roditelji ne staraju o djetetu ili ga zlostavljaju, država je dužna da ga zaštiti ili nađe drugu sredinu u kojoj će se pravilno razvijati.

Član 10. Spajanje porodice
Dijete ima pravo da mu država osigura nesmetan ulazak ili izlazak iz zemlje radi spajanja porodice i održavanja veze među članovima porodice.

Član 11. Nezakonito odvođenje i zadržavanje djeteta u inostranstvu
Bez dozvole oba roditelja niko ne smije izvesti dijete iz njegove zemlje ni zadržavati ga u inozemstvu.

Član 12. Izražavanje mišljenja
Dijete ima pravo da uvijek kaže svoje mišljenje, a drugi obavezu da ga saslušaju i uzmu u obzir njegovo mišljenje.

Član 13. Sloboda izražavanja
Svako dijete ima jednako pravo da sazna sve što ga zanima, da traži i prenese informaciju i da kaže svoje mišljenje u vezi s tim, osim ako to ne ugrožava interes države i prava drugih.

Član 13. Sloboda izražavanja
Svako dijete ima jednako pravo da sazna sve što ga zanima, da traži i prenese informaciju i da kaže svoje mišljenje u vezi s tim, osim ako to ne ugrožava interes države i prava drugih.

Član 14. Sloboda misli, savjesti i vjeroispovijesti
Dijete ima pravo na slobodu misli i vjeroispovijesti, a roditelji ili staratelji će mu pomoći u tome.

Član 15. Sloboda udruživanja i mirnog okupljanja
Dijete ima pravo da se udružuje sa drugima u borbi za svoja prava sve dok to ne ugrožava prava drugih.

Član 16. Pravo na privatnost
Niko ne smije da se miješa u privatnost djeteta, život njegove porodice, da pregleda dječija pisma, prisluškuje razgovore, niti da vrijeđa djecu.

Član 17. Pristup odgovarajućim informacijama
Dijete ima pravo na informisanje u skladu sa svojim godinama, o svemu što ga zanima, a naročito o pitanjima od interesa za samo dijete.

Član 18. Odgovornost roditelja
Roditelji/staratelji imaju najveću odgovornost za razvoj djeteta. Ako oni nisu u stanju da to obezbijede, država je dužna da omogući djetetu odgovarajuću brigu preko svojih ustanova.

Član 19. Zaštita djeteta od zlostavljanja i zanemarivanja
Država je dužna da zaštiti dijete od svega što može ugroziti nje-gov normalan život i razvoj.

Član 20. Zaštita djeteta bez roditelja
Ako je dijete odvojeno od svojih roditelja ili mu oni ne pružaju roditeljsku brigu i zaštitu, dijete ima pravo na zaštitu i pomoć države, a da pri tom zadrži svoje ime, jezik, vjeru i porijeklo.

Član 21. Usvojenje
Dijete koje nema roditelje ima pravo na drugu porodicu koja će se brinuti o njemu, a država treba da im pomogne u tome.

Član 22. Dijete izbjeglica
Ako je neko dijete izbjeglica, država je dužna da brine o njemu. U tom slučaju ona će pokušati da pronađe njegove roditelje i odgovarajući dom.

Član 23. Dijete sa smetnjama u razvoju
Ukoliko dijete ima problema sa zdravljem ili smetnje u razvoju, država je dužna da mu obezbijedi uvjete za kvalitetan život i da bude jednako sa drugima.

Član 24. Zdravstvena zaštita
Dijete ima pravo na najbolje liječenje i oporavak.

Član 25. Periodična provjera smještaja
Dijete ima pravo na kvalitetno zbrinjavanje, zaštitu i liječenje. Država je obavezna provjeriti kvalitet uvjeta zbrinjavanja djeteta.

Član 26. Socijalna zaštita
Dijete ima pravo na pomoć države u situaciji kada nema osnovne uvjete za život.

Član 27. Životni standard
Roditelji/staratelji imaju obavezu da obezbijede djeci osnovne uvjete za život, a država da im pomogne u tome ako je potrebno.

Član 28. Obrazovanje
Svakom djetetu mora biti dostupno školovanje prema njegovim sposobnostima i mogućnostima.

Član 29. Ciljevi obrazovanja
Svako dijete ima pravo da pokaže i razvija ono što zna i može.

Član 30. Dijete pripadnik manjinske grupe
Dijete ima pravo na svoju kulturu, običaje i vjeru, i u tome niko ne smije da ga sprečava.

Član 31. Slobodno vrijeme, igra i kulturne aktivnosti
Dijete ima pravo na slobodno vrijeme, igru, odmor i učešće u kulturnim i umjetničkim aktivnostima.

Član 32. Dječji rad
Država mora da zaštiti dijete od obavljanja bilo kog posla štetnog za njegovo zdravlje i obrazovanje; Država određuje sa koliko godina dijete smije početi da radi, te kažnjava one odrasle osobe koje ne poštuju ovo pravo.

Član 33. Zloupotreba štetnih supstanci
Država je dužna da zaštiti djecu od zloupotrebe i učešća u proizvodnji i prodaji droga, alkohola, cigareta i drugih štetnih proizvoda.

Član 34. Seksualno iskorištavanje
Država je dužna da zaštiti dijete od seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja kroz pornografiju i prostituciju.

Član 35. Otmica i trgovina djecom
Država ima obavezu da spriječi otmicu i trgovinu djecom.

Član 36. Drugi oblici iskorištavanja
Dijete ima pravo da ga država štiti od bilo kojeg oblika iskorištavanja.

Član 37. Mučenje i lišenje slobode
Dijete ima pravo da ne bude mučeno i okrutno kažnjavano, kao i pravo da mu sloboda ne bude nezakonito oduzeta.

Član 38. Oružani sukobi
Pravo djeteta je da bude zaštićeno od rata i da ne učestvuje u ratu ako ima manje od 15 godina, a država je obavezna da pruži zaštitu i brigu o djetetu u slučaju rata.

Član 39. Oporavak
Pravo djeteta je da mu država pomogne da se oporavi i da se vrati svom normalnom životu ako je bilo žrtva nasilja i rata.

Član 40. Maloljetničko pravosuđe
Ako je dijete optuženo da je uradilo nešto protiv zakona, ima pravo da se prema njemu postupa pažljivo, uz poštovanje ličnosti djeteta i u skladu s njegovim uzrastom. Pomoć u tome dijete može da traži od roditelja i drugih odraslih koji se bave tim poslom.

*Tekst konvencije preuzet iz dječije brošure "Sad razumijem svoja prava". Konvencija je pisana jezikom djeteta. Izvorni tekst konvencije možete preuzeti na adresi: http://www.snaznijiglaszadjecu.ba/slike/dokumenti/2318Konvencija_o_pravima_djeteta.pdf

Projekat "Glas djece"

„NAŠA DJECA"
UDRUŽENJE HUMANITARNA ORGANIZACIJA ZA ZAŠTITU I OSTVARIVANJE PRAVA DJETETA
SARAJEVO

Projekat finansira Evropska unija

Save the Children

unicef
zajedno za djecu